

Gębice ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Opis:

Wieś na pograniczu Kujaw, istniała już we wczesnym średniowieczu. Źródła pisane wymieniają ją pierwszy raz w 1365 r. W 1383 r. uzyskała przywilej lokacyjny i była w tym czasie jedną z nielicznych miejscowości królewskich w okolicy. XV wiek przyniósł miastu znaczny rozwój – było ono jednym z największych w tej części Kujaw. Średniowieczny rodowód miały cechy kuśnierzy i płócienników, a Klemens Zagajewski, syn Piotra z Gębic był profesorem i dwukrotnie dziekanem wydziału sztuk Akademii Krakowskiej. Miasto organizowało początkowo jeden, a od 1635 r. cztery jarmarki rocznie. W tym czasie Gębice zamieszkiwało ponad 700 mieszczan. Wojny szwedzkie przyniosły miastu upadek. W 1661 r. tylko 12 domów było zamieszkanymi, a w 1714 r. już tylko cztery. W dniu 9 VI 1768 r. w mieście miało miejsce znaczące wydarzenie – to tu stolnik poznański Wojciech Rydzyński ogłosił akt rozszerzenia konfederacji barskiej na teren Wielkopolski. W 1815 r. w niemal całkowicie drewnianym mieście utworzono siedzibę pruskiego urzędu granicznego. Nie przyczyniło się to jednak do rozwoju miasteczka, zamieszkałego pod koniec XIX wieku przez niecały tysiąc mieszkańców. Gębice brały udział w powstaniu wielkopolskim, ale przynależność do odrodzonej Polski nie zmieniła ich sytuacji gospodarczej i w 1934 r. straciły prawa miejskie. W 1976 r. lokalną gminę włączono w obszar gminy Mogilno.

Miejscowość zachowała średniowieczny układ urbanistyczny, z rynkiem pośrodku i małomiasteczkową zabudową wsi. Warto zwrócić uwagę na znacznych rozmiarów kościół św. Mateusza, dawną farę. Gotycki kościół wybudowano do 1510 r., wzorując się na bydgoskiej świątyni miejskiej (obecnie katedrze), a wznosił go ten sam warsztat, co mogileńską farę. W latach 1768-1772 budynek został zbarokizowany, zaś w latach 1862-1874 regotytyzowano go według projektu architekta Fryderyka Augusta Stülera. W 1945 r. znaczny pożar strawił większość bogatego, rokokowo-barokowego wyposażenia. W dość przestronnym, trójnawowym wnętrzu zwraca uwagę gotyckie sklepienie żebrowe, w prezbiterium gwiazdzisto-sięciowe, a w korpusie gwiazdziste. Prócz zachowanych elementów wystroju interesujące są trzy gotyckie kafle wmurowane w szkarpy zamknięcia prezbiterium. Ponadto wewnątrz znajduje się renesansowy nagrobek Zofii z Oporowa Sulimy. We wsi stoi jeszcze XIX-wieczna klasycystyczna plebania, na południe od której znajduje się założenie parkowe, składające się między innymi z wczesnośredniowiecznego grodziska, zwanego „szańcem szwedzkim”.

Współrzędne geograficzne:

adres strony: <https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/gebice>

Odnosiniki

[1] <https://kujawsko-pomorskie.travel/pl/gebice>